

ИЗЛАЗИ
СВАКИ ДАН
ЦЕНА
ЗА СРБИЈУ
ЗА 1 МЕСЕЦ 2 ДИН.
ЗА ИНОСТРАНСТВО
ЗА 1 МЕСЕЦ 3 ДИН.
ПРЕТПЛАТУ ПРИМАЈУ
СВЕ ПОШТЕ У СРБИЈИ
И ИНОСТРАНСТВУ.

ЗВЕЗДА

ЛИСТ ЗА ЗАБАВУ

ПРЕТПЛАТУ ТРЕБА СЛА-
ТИ СТЕБИ М. ВЕСЕЛИНОВИЋУ
ПРОФ. БОГОСЛО-
ВИЈЕ.
ЛЕПЛАЉЕНА ПИСМА
НЕ ПРИМАЈУ СЕ
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
УРЕДНИШТВО СЕ НАЛАЗИ
НА „КОСАНИЋЕВОМ
ВЕНЦУ“ БР. 16

Број 10 п. д.

УРЕДНИК: Јанко М. Веселиновић.

Број 10 п. д.

САДРЖАЈ

* * * Хајдук Станко — Карпатски замак — Ситнице — Пошалице —
Представе у народном позоришту — Лоренцета

* * *

Пред вихорима памости људске
Чврста сам отјена постао ја,
У борби отрашној леден сам пост'o
Исто ко отјена ледена та.

Ал' над сам тебе познао, душо,
И срце твоје — тај алах кам,
Пред тобом тада, анђеле красни,
Смјерно сам главу прегнуо сам.

И ти си тада чаробним пламом
У оку лјеном што но ти сја
Зажедила љубав у срцу моме —
И опет човјек постадох ја..

Св.

ХАЈДУК СТАНКО

РОМАН У ТРИ ДЕЛА

од

Јан. М. Веселиновића. (40)

—❖—

ДРУГИ ДЕО

О С В Е Т Н И К

(НАСТАВАК)

IX

П р о ш е в и н а.

Маринку је играло срце од радости. Он је чисто видео ону одлучност на лицу Иванову. Премишљао је само о томе, како и шта да ради те да се Иван више не врати својим старим друговима... Састављао је много планова али му ни један није био баш са свим подесан.

ЛОРЕНЦЕТА

— ПРИПОВЕТКА ЕНРИКА ПАНЦАТИ —

— Ево, овде! рече старица и узевши унуку за руку пажљиво приступи стрменитој обали. На том је месту вртача. Они погледаше на ниже.

— Да, то је то место где је погинуо твој несрећни деда. Ноћ је била тамна и хладна. Али се још не зна: да ли се он сам срушио у воду или га је ко гурнуо... И старица спусти глас: У народу се о том много причало; али мени се све чини да се то није случајно десило него по туђој вољи... Бог да му душу прости!

Унука учини што и баба и не скидајући очију с места, где јој се дед утопио, ослушкиваше шумор ветра, што шумори кроз зелено грање. И учини јој се као да шапуће; „ходи, ходи!“

* * *

Продужише пут; старица погружена у тужне мисли а девојче гледајући преда се у сиву даљину.

Већ је напунила шеснаест година, али је ипак изгледала као право дете. Танка, протегласта, густе косе, црне као смола а румена, једра лица. Обрвама својим, кад их је набрала, давала је свом лицу чудан и необичан израз. Лева обрва би се дотле спустила, да је готово покривала око а десна се дизала на половину

Међу тим, Иван се беше већ решио. У души својој он је на скоро био раскрстио. Он не могаше бољег пријатеља себи наћи од човека који је толики пријатељ сину његовом...

Стигоше пред хан. Крушка беше у одаји с Лазаром. Чим чу, да су Иван и Маринко ту, он чисто радостан потрча пред њих.

— А... дошли сте!... Ја мало сједо о'ће с Лазом.

Маринко намигну на њ... Турчин разумеде и насмеја се.

— А... с Лазом, са ђувегијом... ако, ако... церкао се Маринко.

— Јест, богме, с ђувегијом! — рече Крушка. Зар то није момак као гром?.. Ја чикам цуру да каже нећу! — рече Крушка и потапша Лазара по плећима.

Иван се хтеде заплакати од радости видећи како Крушка мази његовог Лазара.

— Деде, сједите људи! — рече Крушка показујући на диван. — Ево и духана...

— То ти мени дај, драги ага, Ива ти слабо мари за то. — рече Маринко топећи се сав од смеја.

— Зар не пушиш?

— Не палим.

Лазар хтеде отићи.

— Нека, Лазо, немој ићи. Ту ти је сад и отац па да разговоримо...

Лазар обори бајаги главу.

— Ево шта, Иво! Баш сад разговарам с њиме и питам га би ли се женио.

— Па шта вели? — пита Иван.

— Шта ће рећи? — смешкао се Турчин — шта би ти рек'о да си у његовијем годинама?.. Хоће, да се жени ето шта!

чела. И тад је лепа Лоренцета просто личила на малу фурију. Често су се укућани жалили због тога.

— Лоренцета, говорили би, дед, направчи гадно лице!

И кад је Лоренцета расположена она одмах направи гадно лице. Сви су се смејали том, само баба и мати њена нису могле да трпе кад се Лоренца кревела. Мати њена баш је била у бремену, кад се десила несрећа с дедом. И што је Лоренцета остала мала и тако чудна, то су објашњавали страхом и недањом због тадашње несреће у кући. У опште њу нису толико волели колико су је сажаљевали.

* * *

Дошавши до воденице Лоренцети не дође у главу њена обична мисао да гони гуске по води. Била је занета другим мислима. Док тек старица, после неколико минути, викну:

— А, ево Нине!

— Да, с Лудвиком је! додаде Лоренцета.

— Хеј, Нина!

Но она се не окрену. Лоренцета узне камен са земље и баца га. Камен удари у дрво, поред кога беше Нина. Нина се уплаши, и трже.

— Ето ме, ето! рече, а млади човек, с којим је она стајала изгуби се.

Баба дочека ердито своју унуку. Али је Нина предахитри

— Не љути се, бабице. Они ће вечерас доћи да сврше ствар; па ако пристајете — добро! а ако не онда ће бити крај разговору и он ће отићи оцу, који је негде далеко.

Маринко се зацени од смеја, а Лазар се окренуо па гледа кроз прозорчић на поље.

— А је ли бегенис'о цуру?

— Сигуран сам да јесте! Ха, ха, ха! — зацени се Маринко.

— А коју? — упита Иван градећи се да не зна.

— Ех, да ли знаш коју? — рече Крушка. Најљепшу цуру у Црној Бари. Зар може овако добар момак волити рђаву ђевојку?... Јелицу Милошеву хоће он.

Иван се осмену. Он је давно знао да Лазар воли Јелицу.

— Па добро, добро — рече.

— Знаш, добро добро. Ма хоће ли што бити од прошевине? — пита Крушка.

— Да видимо. Ваљда ће бити!

— Немој тако говорити! — уозбили се Крушка. Реци на један пут: хоћеш ли или нећеш?... Ево ја ћу питати Севића за ђевојку.

— Што? — уозбили се и Иван. — Зар га ја не смем питати?... Чега би се ја стидео?... И чим би он мене застидео?..

— Ничим, вала! — рече Маринко. Ако је на породицу — имаш више задруге од њега; ако је на богатство — бољи си од њега!..

— Тако је! — рече Крушка.

— Ти си још и новчан — дададе Маринко.

— Онда, кад је тако, ја ћу сам ићи њему.

— Тако и треба. Ја се само мало нашалих, као велим: да кренем ствар... Знаш, младежи није до чекања! Да је то за ме и за те — онда би се могло и очекаати, али...

— Па опет пре месојеђа не може бити ништа, сад је пост. — рече Иван.

— Само нека се сврши прошевина колико да се зна! — рече Крушка.

— Добро. Ја ћу још данас ићи Милошу...

— Тако ваља, тако ваља!... Па онда ћеш ваљда и мене позвати на прошевину?

— А... 'оћу, 'оћу!

— А ту ће сигурно бити и поп и кмет...

Турчин застаде. Погледа у Ивана па кад виде како му се чело набра, упита.

— Шта ти је?

Иван не рече ништа.

— Збиља шта ти је?

— Ништа, драги ага, ништа. — рече Маринко. — Мало се споречк'о с попом и кметом... али ништа...

Нина беше лепо, једно девојче и развијено. И у физичком и моралном погледу, она је била сушта противност својој млађој сестри. Никад се није лутала, сем онда, кад јој је што год нарушавало спокојство — но то је било врло ретко. Она је знала да је лепа; а имала је већ двадесет година и нико јој ништа није могао пребацити. Сад јој се био допао Лудвик и она је мислила да ће јој он бити муж.

* * *

Враћајући се кући, Лоренцета потрча напред и сестра и баба изгубише је из вида. Она је плакала и, тешко дишући јецала:

— Нема више сумње: Лудвик воли Нину, и они ће да се узму. Али што онда да тако ради да га Лоренцета заволи. Што јој је говорио нежне речи; што ју је погледао срдачним погледом... Било је чак да су се и љубили... да да било је и пољубаца. Зар ју је од шале пољубио Лудвик, кад су се једном враћали из воденице? Да! Млађа сестра увек служи као нека играчка за старију сестру... Сад разумем! То је све било само за то, да би се могао лакше виђати са Нином и уживати... А она, Лоренцета? — дете, дерипште, које још ништа не зна, а љуби се просто од шале, без икаквих последица... Али, ето, она је заволела Лудвика... заволела га је, силно, смртно... И она бризну у плач и јецање.

Дошавши до реке она и не помишљаше на несрећни случај са њеним дедом, о коме јој мало пре баба причаше. Загледа се у речно огледало, баца камен у воду и равнодушно посматраше ваздушне клобуке што избијаху на површину. Тек јој дође у главу покојни деда, који се ту удавио и, невољно се осврну... И све јој

И Маринко опет намигну на Турчина.

— А што?

— Па... ништа... Он им говорио тамо, о теби, па...

— Па?..

— Па... не знам. Ето, нека ти он каже.

— Шта је то било, Иване?

— Било!... Не мош им ништа доказати, кад неће да те чују.

— Ама то је због мене било?

Иван потврди главом.

— Па ништа!... Немој се ти толико карити! — рече Турчин, бајаги храбрећи га. Знао сам ја то!... Него, хвала теби на лепој љубави, хвала ти као брату рођеном!... А они... тхе!... шта ту ја могу?... Доћи ће ваљда кад год и мој дан!... Што рекло оно сироче: умријеће и моја наја, најешћу се погаче!... Тако и ја!... Доћи ће њима црни дани, па ће онда Крушка добар бити!... Него, шта веле, вјере ти?... Ради чега то они неће?..

— Неће, брате, што си Турчин!

— Ха, ха, ха, ха!... стаде се смејати Крушка. Лијепо, лијепо!... Зар је само њима дато да буду добри људи?... Виђећемо!..

— Баш сам им свесрдно говорио!..

— Вјерујем ја теби!

— Али не помаже!..

— И не треба!... рече Крушка градећи се хладан, и ако му образе обузимаше црвен... Него оставимо се тога!... Ја знам они ме мрзе. Је л?

— Јест. — рече Иван.

— Много ме мрзе?

— Много.

— А и Бог и људи виде да ме сана цаба мрзе!... То види сваки, коме је Бог дао два ока да може виђети!..

— Тако је!

Турчин се насмени па рече:

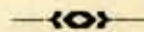
— Остав'мо се сад тога разговора!..

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

КАРПАТСКИ ЗАМАК

РОМАН ЖИЛА ВЕРНА.

ПРЕВЕО С ФРАНЦУСКОГ А. Д. РАДОСАВЉЕВИЋ.

(13)

(НАСТАВАК)

— Ја вам докторе само то обећавам, да ћу учинити и што је немогућно, само да уђем у њу; да нећу уступити ни стопе, док не дознам, шта се у њој збива.

се учини да је другачије. И дрвеће на вису, и оно дрвеће у долини, и зелене поље, и црква св. Андреје — све је то некако чудно гледало у Лоренцету, као да ју је хтело питати: што плаче? шта јој се то десило? — И Лоренцета скупи веће и силно уздану. Па се за тим мало умири.

* * *

Нинини родитељи приме са задовољством Лудвиков предлог. Живио је добро, али сад је већ ушао у тридесету и успео да се уздигне мало. Кад му отац, после материне смрти, отпутова у Сардинију, Лудвик остаде сам у родитељској кући. Ко би сад боље могао да замењује Нинина оца? Будући зет. Он, старац, би надгледао печење прера и цигаља и млади зет би боље и финије радове предузимао и тако би радња дивно ишла. И реше да свадба буде што пре. Кад Лоренцета дочу да Лудвик узима Нину, и да ће сви у једној кући живети, она се јако зарадова.

И од тада, Лудвик је као вереник, сваки дан долазио у кућу. Како беше месец мај то су се сви на пољу скупљали и ђаскали у вече. Нина, верујући у приврженост свога вереника, обично је што радила, певајући полугласно или што говорила а увек се смешкала кад јој се Лудвик нагне на уво и што год јој дошавало. Баба је по који пут била с вереницима а мати је по кући радила своје послове. Отац, пушећи на лулу, сео би, па би, или повео разговор са својим будућим зетом о послу; или је обично, одмах по вечери свима пожелио laku ноћ и отишао да спава.

Према Лоренцети Лудвик се понашао као и до сад, другарски: ласкао јој је и често је молио да направи „гадно лице“. А

— Шта се у њој збива, шумару! узвикну доктор Пат-так слегнувши раменима. На шта ви мислите да се тамо збива?...

— То не знам а пошто сам одлучио, да то дознам, онда ћу и томе ући у траг...

— А, пре свега, треба умети доћи до тог ђаволеког замка одговори доктор, чије се мудровање већ изјалови. Дакле, кад погледамо на тешкоће, које смо до сада имали, и кад узмемо у обзир време које нам је требало, да прођемо кроз шуме Плезе, онда ће, чини ми се, и дан проћи, а ми га нећемо ни угледати...

— То не верујем, одговори Ник Дек. На већој висини брда борови нису више толико обрасли шиљем као овај густиш од брестова, јаворова и букава.

— Али тешко ћемо се успети по том неравном тлу!

— Не марим само ако се може ићи по њему.

— Ја сам, богме, слушао, да око Оргала медведи на-ерђу на људе.

— Ја имам своју пушку, а ви свој пиштољ: бранићемо се, докторе.

— Али, ако се спусти ноћ, ми се можемо врло лако загушити у тој помрчини!

— Нећемо, јер ми имамо сада вођу, који нас надам се, неће више оставити.

— Вођу? — повика доктор.

И он скочи као опарен, те усплахирено погледа око себе. —

„Да одговори Ник Дек, и тај вођа, то је поток Нијад. Идући десном обалом његовом стићи ћемо на саму косу висоравни, где му је и извор. Дакле, мислим, да ћемо кроз непуну два сахата бити пред капијом од замка, ако не будемо оклевали.

— Кроз два сахата, само да не буде за шест!

— Хајдемо, јесте ли спремни?...

— Зар већ, Ниче, већ сада!... Та једва има неколико минута, како се одмарамо!

— Да, неколико минута, који чине добро по сахата.

— Питам вас последњи пут, јесте ли готови?

— Готов сам... само су ми ноге тешке као од олова. Ти знаш, да у мени нису шумарски зглавци. Ниче!... Мени су се ноге надуле, и веома је нечовечно од тебе што ме примораваш, да идем за тобом...

— Вере ми, ви сте ми већ досадили, докторе! Можете ме оставити, ако хоћете, идите, куд вам је драго! Срећан вам пут!“

И Ник Дек устаде.

„За име Божје, шумару, узвикну доктор Патак, чуј ме!

Често се с њом јурио, трчкарао и играо се као дете. И то је тако ишло из дана у дан.

* * *

Међу тим Лоренцета је сваки даном била све тужнија и самовољнија. Читаве вечери преседила је у тамни у неком буџаку не хотећи ни с ким да разговара. Или би изненада заподела кавгу ни за шта, и то обично са сестром, и чинила би свашта; а све се завршавало плачем и жецањем. Тад би побегла у своју одају не ка-завши никоме ни лаку ноћ.

— Шта је то с њом? питаху се међу собом баба и мати Ло-ренцетина.

Једном, у вече, оца није било ту, Лоренцета, ћутљивија но обично изиђе из куће и дошавши на крај луга узне звати.

— Лудиче, Лудиче!

Но млади човек не обраћаше пажње на то што га она зове, и трудио се да свађу двеју сестара примири.

Прође тако читав сат. Па пошавши назад, он је пође тражити по свој кући; но ње нигде не беше. Тад узне Лудвик да је тражи по пољу. И нађе је скривену у једној руни.

— Шта ти ту радиш? И ког си се ђавола ту скрила?

— А што ти ниси дошао кад сам те звала? Сад ја нећу о-давати...

У гласу јој звонаше злоба и јед и некако страшно је звонио у овој тишини Лудвик се досети да је лепим извуче из руце...

— Хајде, Лоренцета, код куће те сви чекају и брину се за тебе.

— Да слушам ваше будалаштине!

— Видиш, кад је већ доцкан, да бар останемо на о-воме месту, да преноћимо под овим дрвећем!... Кренућемо се сутра у зору, и можемо цело јутро да идемо до висо-равни...

— Докторе, одговори Ник Дек, ја сам вам већ рекао, да сам наумио, да проведем ноћ у кули.

— Нећеш! продера се доктор, не... ти то нећеш учи-нити, Ниче!... Ја ћу већ знати, како да те спречим...

— Ви?

— Ја ћу се обесити о тебе... Вући ћу те натраг!... Тући ћу те, ако узморам..."

Он већ није више знао, шта говори, несрећни Патак.

Ник Дек, опет, није ни слушао, и забацивши пушку на леђа, пође ка обали Нијадовој.

„Чекај... Чекај! јадиковао је Патак. Прави ти је ђаво, тај човек!... Стани само још један тренутак!... Укочиле ми се већ ноге... зглавци ми се више и не мичу..."

Па ипак се мицаху, јер је требало да стари болничар покаса својим ножицама, те да стигне шумара, који се није ни освртао.

Било је четири сахата. Сунчани зраци обасипаху Плезе, задржавајући се на њој, и бацаху косо своју светлост на високо грање борова. Ник Дек је, богме, имао право, што се жури, јер под дрвећем се на мах смркне, кад сунце залази.

Заиста чудноват и необичан изглед имају те шуме, где су скупљене разнолике врсте чворовитог, алиског др-већа. Место кривих, косих, извијених дрвета уздижу се ту права, усамљена, до педесет или шездесет стопа над коре-ном, гола стабла без чворова; својим вазда зеленим лишћем образују као неки кров. Око њих има веома мало траве или шипрага. Дугачко корење пузи по врх земље и личи на змије, које су се, од хладноће, укочиле. Тло је превучено танком, жућкастом маховином, која је проткана сухим и-верјем или, по где где, посута жиром, који пршти под стопалом путниковом. Храпави нагиб посут је кристалним стенама, које својом оштром ивицом истроше брзо и нај-дебљи ђон. А мучан је и ход међу тим боровима, који се протежу на четврт миље. Те је стене могао газити само човек гинка стаса, снажних мишића, и поузданих у-дова, а свега тога не беше у доктора Патка. Нику Деку није требало више од једног сахата, да је био сам, а овако уз доктора Патка пробавио је око три сахата застајући сваки час и помажући му, да се попне на какву стену, која би била одвећ висока за његове мале краке. Доктор је знао сад само за један страх, али ужасан страх: да не остане сам у тој суморној самоћи.

И пружи јој руку а несрећно девојче га зграби. Па се онда уне, обухвати је, да је издигне и извуче. И кад се толико издиже да им се погледи укрстише а дисање помеша Лудвик осети како му на образ падоше Лоренцетине сузе, а тело и снага јој дрхташе силно под његовим рукама. И у повратку кући, само једном пре-кину ћутање

— А зар ти верујеш да тебе Пина заиста воли?

У први мах Лудвик виде да душа овога полудетета ужасно пати, но он и не мишљаше даље о том...

* * *

На дан венчања у кући је била така галама да никоме и не беше до Лоренцете. И тек кад су се младенци вратили из цркве и већ било време да се седне за сто, опазе Лоренцету нео-бучену и неочешљану. Мати јој одмах нареди да се што пре обуче. Она оде и немарно, да већ немарније не може бити, обуче се.

Веселе је текло бурно: сви су били задовољни и срећни. Мла-денци ће, решено је; да живе заједно са свима у кући. Чак се и Лоренцета редовала томе. Брбљала је, причала, смејала се на сав мах и испила је неколико чаша вина. И толико се развесели да се попе на сто и поче ногама лупати.

Но кад учитељ поче читати своје стихове и у њима помену „божанственог Химена“, Лоренцета виде о коме је реч и узне се бекељити.

— Ух, ала си гадно лице направила! викну јој Пина.

По месту одговора Лоренцета је прострели погледом.

Кад су се подигли иза стола већ је био мрак; попила се кава

Међу тим, што год падина биваше стрменитија, тим и дрвета беху ређа према врху Плезе. Она образоваху само још усамљене ките, малене простором. Међу тим цбуновима виђаше се коса планинског ланца, која се као нека црта, огледаше на позадини и узношаше се још над вечерњом маглом.

Поток Нијад, дуж кога је шумар непрестано ишао, текао је овде само уским коританцем. Јер је ту близу изве-рао. На неколико стотина корака, с ону страну последњих слојева планинских, стајаше кружна висораван Оргал, крунисана развалинама замка.

Запевни још једном добро, стиже Ник Дек најзад на ту раван, а доктор једва крочи на њу. Јадник не би се могао више одвући ни двадесет корака. И он се сруши, као бик под ударцем месаровим.

Ник Дек једва је и осећао умор од тог мучног пењања. Стојећи право и непомично гутао је очима тај Карпатски замак, коме се још никада није толико приближио.

Пред његовим очима протезао се зупчаст бедем, који је заштићен дубоким ровом, и чији је једини мост био подигнут према тајној капији, уоквиреној коцкастим камењем.

Око бедема, на површини висоравни Оргала, беше све мирно и пусто.

Кроз веома слабу светлост дана могаше се уочити целокупна слика куле, која је нејасно стршила у сумраку. Над прсобраном бедемовим не беше никога, ни живе душе на равном крову од куле ни на тераси око ње. Ни трага од дима не беше око поносите ветреушке, коју је вековна рђа већ истрошила.

„Дакле шумару, зашта доктор Патак, хоћеш ли признати да је немогућно прећи преко тог опкопа, спустити мост и отворити ту капију?“

Ник Дек не одговори ништа. Он је и сам знао, увидео, да ће се морати зауставити пред зидовима замка. Како би и могао, по тој помрчини, да се спусти у опкоп, да се опет успне уз стрми зид, да би се дохватио бедема? Свакако је најпаветније било, дочекати свануће, и радити у потпуној светлости.

То одлучише обојица, на голему жалост шумареву, али на велико задовољство докторово.

(Наставиће се).

СИТНИЦЕ

Хумор на мртвачкој постели. Фелдмаршал Лане, Херцег од Монтебела, љубимац Наполеонов, као што је познато био је смрт-

и отпоче игранка. Гости се скупљаху. За тим Лудвик узме своју младу свају и поче с њом играти; но она му одмах, после неколико тренутака, рече да је уморна, и зајанурена стаде крај степеница што воде на горњи спрат.

Не прође много а Лоренцета оде у своју собу и не палећи свечу, до постеље и паде по њој.

Игранка беше у пуном јеку и она слушаше како се зидови тресу од игре. До ушију јој долажаху звуци музике и весели гласови гостински. И учини јој се да разликује глас Лудвиков и смех Нинин.

Младо девојче осети како јој крв удари у главу. У души јој беше све мутно, неопредељено. И тако проведе неколико часова не отварајући очију. А игранка се још не свршава, и музика, и смех гласни мешају се, и весеље тече даље — и то јој све дође досадно, страшно, одвратно и као да је вихар подузе... Постепено се све умиривало у њој и она најзад осети досаду и одвратност од живота.

— Збогом, Збогом! шепуташе Лоренцета као болно дете како, збогом! Ах, ја сам несрећна, бедна девојка! Зар могу овде остати и живети заједно с тобом? Зар могу да те сваки дан виђам, да се с тобом шалим, разговарам, да седим за једним столом?... и то увек, сваки дан... сваки дан... зар је то могућно? —

И изгледаше као да је са свим малаксала, но туга опет изби на површину а нежно осећање љубави кидаше јој несрећну душу..

* * *

Око три сата владала је у кући мртва тишина Лоренцета чу како постуки заћута свирка и одлазак гостију и праштање њи-

власник и уредник: Јан. М. Веселиновић.

но рањен, једним аустријским топовским булетом, у битци код Асперна. Хирург му приђе, онца пуле и слегну значајно раменима.

„Доктор“ рече рањеник са тужним осмехом; „има ли какав тенчки израз за то, како мој пуле купа у овом тренутку?“

„Не, заиста нема“ устезаше се доктор.

Е па лепо ја ћу науку са тим да обогатим. Мој пуле купа у овом тренутку — смртни марш!“

Краљ Лудвик I баварски и стражар: На шљобку пред Минхенском главном стражом, стојаше једном један војник, кад стари краљ Лудвик († 1868) прође. Војник, који га не познаваше, повика му да се не приближује стражи, али краљ му приђе са речима: „За што не држиш пред прси? зар не познајеш онога који те хлебом рани?“

„Шта“ викну војник, „ти ли си тај хлебар, који тако мале и тако рђаве лобове правиш; и ти још тражиш да ти се држи пред прси? Гледај да се што пре торњаш одавде, иначе ће свашта бити!“

Стари краљ није се дуго могао повратити од смеја.

С. Н.

ПОШАЛИЦЕ

По програму. Има тако паметних госпођа па све раде по програму. Тако се једном нађе један бележник што га је изгубила је два од тих дама по програму. У њему је стајало ово.

„24 септембра 189.. г.

Цигерњаче купити.

Памук променути.

Људићеву посетити (јер јој умр'о муж)

Мало плакати.“

Несрећна жена. Расплакала се сиротица па сузе као киша. Муж хоће да је теши.

— Не, не! То боли! Ја знам, да ме ти више не волиш!..

— Али, драга жено, зар треба да се још и закљичем?..

— Не, не! ја ти опет не бих веровала да ми се не знам колико кунеш! Жену са овако старим шеширом ти не можеш волети!

ПРЕДСТАВЕ У НАРОДНОМ ПОЗОРИШТУ

У среду 19 Октобра

БРАЧНА СРЕЂА

Комедија у три чина, написао Албен Валабрег, превео с француског С. Матавуљ. — Игра 12 особа (5 мушких 7 женских), Главне су улоге: Амедеј Бонвал (г. И. Станојевић), Јулијан Берто, банкар (г. Гавриловић), Андреја Таверми, банкар (г. Љ. Станојевић), Анри Шовел, лекар (г. Динловић), Јованка, жена Андрејева (г-ђа Тодосићка), Луција, жена Јулијанова (г-ђа Гавриловићка), Госпођа Бонвалова (г-ђа Јовановићка), Марта, кћи Бонвалова (г-ца Јурковићева), догађа се у Паризу. — Редитељ је г Гавриловић. Овај се комад представља пети пут.

хово. Потом чу како баба иде уз степенице у своју одају да спава, па отац с мајком и онда младенци. Чу да и њено име помињу и мати рече

— О.. Лоренцета је давно отишла да спава.

Кад по свима знацима примети да сви спавају, Лоренцета се подиже са постеље и на претима идући, сиђе низ басмаке. Прошавши покрај собе младине и младожењине она виде да они још нису легли...

Стари момак већ је био на ногама. Да не би опазио Лоренцету она пође око дома и упути се к пољу. Над брегом Донато, стајао је месец високо и постепено је бледио, јер се на истоку помњала зора. У мрачној доли владала је гробна тишина, само је шумила река...

Лоренцета, спуштених власи, ишла је напред не гледећи око себе; од једном осети да неко иде а њом и она се осврну. То беше Рено.

— Марш!

Но нас се не покрену. — Марш! понови она, и прето пође кући. Тада поче Лоренцета да бежи а Рено потрча опет за њом.

Дошавши на обалу, Лоренцета паде на колена и удуби се погледом у реку. Шта је видела? Можда је у прозачном огледалу видела као у сну, лице свога деде, где је зове себи? Или то ветар шапуће и зове је: ходи! ходи! као онда, кад јој баба о деди причаше?

Девојче се најде над понор, погледа напред, и лако тело изгуби се у тишини ноћној. Паде тихо, нечујно, само се начинише лаки колутити, па се таласи опет умирише и шум реке пође а површина беше зелена, мирна и спокојна...

Тишина беше мртва: само су негде далеко, далеко лајали пси...

Ч. А. Н.

штампарија Петра К. Танасковића.